

Předběžné opatření

Při rozhodování o předběžných opatřeních podle § 102 odst. 1 zákona 99/1963 Sb., občanského soudního řádu musí být poskytnuta ochrana jak tomu, kdo o vydání předběžného opatření žádá, tak v rámci ústavních pravidel i tomu, vůči komu předběžné opatření směřuje. Ochrana toho, proti komu má navrhané předběžné opatření směřovat, však nemůže dosáhnout takové intenzity, aby prakticky znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany. Zásah do práv předběžným opatřením musí být přiměřený návrhatelem osvědčenému porušení jeho práv a právem chráněných zájmů, stejně tak musí být přiměřená i eventuální újma vzniklá z předběžného opatření dotčenému účastníkovi. Z odůvodnění rozhodnutí obecného soudu musí být jednoznačně zřejmé důvody, pro které soud předběžné opatření nařizuje. V opačném případě se jedná o svévoli ze strany obecného soudu, která představuje porušení ústavně zaručených práv na spravedlivý proces a na ochranu vlastnictví zaručených čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. II.ÚS 1117/22 ze dne 14.2.2023)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelů 1) P.P., 2) J.P., právně zastoupených Mgr. P.K., advokátem se sídlem P., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. ledna 2022, č. j. 12 Co 387/2021-284, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 16. listopadu 2021, č. j. 25 C 147/2021-145, za účasti Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 5 jako účastníků řízení a Ing. G.A., právně zastoupeného JUDr. J.J., advokátem se sídlem P., jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2022, č. j. 12 Co 387/2021-284, byla porušena ústavně zaručená práva stěžovatelů na spravedlivý proces a na ochranu vlastnictví zaručená čl. 36 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2022, č. j. 12 Co 387/2021-284, se proto ruší. Ve zbývajících částech se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Vymezení věci a předchozí průběh řízení

1. Stěžovatelé podávají ústavní stížnost podle § 72 a následujících zákona [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a domáhají se zrušení v záhlaví specifikovaných usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 a Městského soudu v Praze, neboť mají za to, že jimi byla porušena jejich základní práva zaručená čl. 11 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

2. Z ústavní stížnosti, napadených rozhodnutí obecných soudů a soudního spisu zjistil Ústavní soud následující relevantní skutečnosti. Stěžovatelé a vedlejší účastník jsou podílovými spoluvlastníky nemovitých věcí, pozemku parc. č. X1 a pozemku parc. č. X2, v katastrálním území R., obec P., vedené na LV č. X3 u Katastrálního úřadu pro hlavní město Prahu, katastrální pracoviště Praha (dále jen "nemovité věci"). Stěžovatel 1) vlastní podíl na nemovitých věcech o velikosti 1/8, stěžovatelka 2) vlastní podíl o velikosti 1/2 a vedlejší účastník vlastní podíl o velikosti 3/8. Mezi stěžovateli a vedlejším účastníkem je v současnosti vedeno řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví u Obvodního soudu pro Prahu 5. Po zahájení tohoto řízení nařídil obvodní soud na návrh vedlejšího účastníka napadeným usnesením ze dne 16. 11. 2021, č. j. 25 C 147/2021-145, předběžné opatření.

Tímto předběžným opatřením obvodní soud zakázal stěžovateli 1) a stěžovatelce 2) jakkoliv nakládat s jejich podíly na nemovitých věcech. Obvodní soud uvedl, že z provedeného dokazování vyšlo najevo, že se stěžovatelé snaží své vlastnické podíly na nemovitých věcech prodat třetím osobám, přičemž současně odmítají podíly prodat vedlejšímu účastníkovi (a třetímu spoluvlastníkovi), který o ně jeví zájem. Obvodní soud se odvolal také na další předběžné opatření zakazující stěžovatelům disponovat s jejich podíly, nařízené v jiném řízení vedeném Obvodním soudem pro Prahu 5 mezi shodnými účastníky, které jako správné potvrdil odvolací soud. Dále se odvolal na usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 11. 2017, sp. zn. IV. ÚS 3280/17, kterým Ústavní soud odmítl ústavní stížnost proti obdobným rozhodnutím o předběžném opatření. Obvodní soud tak uzavřel, že existuje obava, že by výkon rozhodnutí v řízení vydaného následně mohl být ohrožen v důsledku toho, že nabyvatelem vlastnického práva se stane třetí osoba, u které nebude osvědčen skutečný zájem dosavadních spoluvlastníků o hospodaření s nemovitostmi, jejich dosavadní míra hospodaření s nimi a další otázky, které soud primárně řeší v řízení o vypořádání spoluvlastnictví k nemovitostem.

3. Stěžovatelé se proti usnesení obvodního soudu bránili odvoláním. Městský soud v Praze napadeným usnesením ze dne 28. 1. 2022, č. j. 12 Co 387/2021-284, potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně. Městský soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními i právními závěry obvodního soudu. Uvedl, že ve skutečnosti se vedlejší účastník jako spoluvlastník nemovitých věcí domáhá zrušení spoluvlastnictví a přikázání spoluvlastnických podílů stěžovatelů do svého vlastnictví, shledal potřebu zatímně upravit poměry účastníků, neboť v řízení bylo prokázáno, že se stěžovatelé zdráhají prodat své spoluvlastnické podíly právě vedlejšímu účastníkovi, byť je prodat chtějí. Městský soud připustil, že zákon [89/2012 Sb.](#), občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, již neobsahuje zákonné předkupní právo spoluvlastníků. Má však za to, že právo spoluvlastníka, který má zájem získat celou nemovitou věc, by mělo mít přednost před tím, aby ostatní spoluvlastníci prodali své spoluvlastnické podíly třetí osobě. Podle názoru městského soudu vedlejší účastník prokázal potřebu, aby poměry účastníků byly zatímně upraveny. Současně nařízení předběžného opatření a zachování stávajících spoluvlastnických vztahů do skončení řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví nebude mít podle názoru městského soudu zásadní negativní vliv na právní postavení stěžovatelů, neboť jejich postavení nebude nijak dotčeno. Vedlejší účastník prokázal zájem odkoupit podíly stěžovatelů. Jejich snaze neprodat své spoluvlastnické podíly právě vedlejšímu účastníkovi, ale komukoliv jinému ano, nemůže být poskytnuta ve fázi řízení o nařízení předběžného opatření ochrana.

II. Argumentace účastníků

Argumentace stěžovatelů

4. Stěžovatelé ve svém návrhu nejprve podrobně zrekapitulovali dosavadní průběh řízení i značně problematické vztahy s vedleším účastníkem. Mezi stěžovateli a vedleším účastníkem probíhá v současnosti více soudních sporů, které se všechny týkají nemovitých věcí, ke kterým mají stěžovatelé a vedlejší účastník spoluvlastnické právo. Zejména z důvodu velmi negativních vztahů s vedleším účastníkem se stěžovatelé již delší dobu snaží své spoluvlastnické podíly na nemovitých věcech prodat třetí osobě. Stěžovatelé ve svém návrhu uvádějí, že se již v roce 2018 pokusili své spoluvlastnické podíly na nemovitých věcech prodat a uzavřeli kupní smlouvu s obchodní společností AUNING Invest s. r. o. Vedlejší účastník však podal žalobu na neplatnost této kupní smlouvy a prostřednictvím předběžného opatření, kterým Obvodní soud pro Prahu 5 zakázal stěžovatelům nakládat s jejich spoluvlastnickými podíly, docílil toho, že společnost AUNING Invest s. r. o. od kupní smlouvy odstoupila. Následně Obvodní soud pro Prahu 5 předběžné opatření zrušil na návrh stěžovatelů, neboť nebylo nadále opodstatněné.

5. Následně dne 25. 10. 2021 stěžovatelé uzavřeli další kupní smlouvu na své spoluvlastnické podíly, tentokrát s obchodní společností MF Property s. r. o. Jelikož obě strany kupní smlouvy splnily

všechny smlouvou předpokládané podmínky, podali dne 27. 10. 2021 návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí. Na tuto skutečnost reagoval vedlejší účastník návrhem na vydání předběžného opatření, kterému Obvodní soud pro Prahu 5 nyní napadeným usnesením ze dne 16. 11. 2021, č. j. 25 C 147/2021-145, vyhověl a opět zakázal stěžovatelům nakládat s jejich spoluvlastnickými podíly. Jak již bylo blíže popsáno výše, Městský soud v Praze napadeným usnesením ze dne 28. 1. 2022, č. j. 12 Co 387/2021-284, rozhodnutí obvodního soudu potvrdil.

6. Stěžovatelé tvrdí, že byli v minulosti ochotni prodat své spoluvlastnické podíly vedlejšímu účastníkovi, tj. třetímu spoluvlastníkovi nemovitých věcí, ale pouze za předpokladu, že by jim nabídl tržní cenu, což neučinil. Stěžovatelé přitom nemají zájem prodat své podíly pod tržní cenou, navíc za situace, kdy společnost MF Property s. r. o. již uhradila kupní cenu ve výši 3 612 500 Kč. Stěžovatelé současně uvádějí, že ani společnost MF Property s. r. o., ani jejího jednatele a společníka dříve neznali. Odmítají tedy tvrzení vedlejšího účastníka, že je prodej spoluvlastnických podílů společnosti MF Property s. r. o. účelový, mající za cíl poškodit práva vedlejšího účastníka.

7. Stěžovatelé namítají, že byla napadenými usneseními porušena jejich ústavně zaručená práva na spravedlivý proces a ochranu vlastnictví. Mají za to, že obecné soudy v předcházejícím řízení nesprávně zjistily skutkový stav a skutečnosti tvrzené vedleším účastníkem nebyly osvědčeny. Podle názoru stěžovatelů obecné soudy nerespektovaly ustálenou judikaturu a neodůvodnily, proč se od této judikatury odchýlily. Nařízením předběžného opatření, kterým soudy zakázaly stěžovatelům jakkoliv nakládat s jejich spoluvlastnickými podíly, nepřiměřeně zasáhly do ústavně zaručeného práva stěžovatelů na vlastnictví. Stěžovatelé namítají extrémní nesoulad mezi faktickým stavem a tvrzenými osvědčenými skutečnostmi ze strany obecných soudů. Upozorňují na skutečnost, že vedlejší účastník nijak nedoložil, že sám usiloval o odkoupení spoluvlastnických podílů na nemovitých věcech. Stěžovatelé namítají, že městský soud v tomto ohledu pouze nekriticky převzal tvrzení vedlejšího účastníka a rezignoval na svou přezkumnou roli. Podle jejich názoru městský soud překročil své pravomoci, když uvedl, že přestože již neexistuje zákonné předkupní právo spoluvlastníka, má za to, že právo spoluvlastníka na vlastnictví (tj. odkoupení) celé věci by mělo mít přednost před zájmem zbylých spoluvlastníků prodat své podíly třetí osobě. Stěžovatelé mají za to, že napadená rozhodnutí jsou výrazem libovůle obecných soudů, které pouze převzaly odůvodnění z předchozího obdobného usnesení o předběžném opatření. Stěžovatelé namítají porušení práva na spravedlivý proces i s ohledem na překvapivost rozhodnutí. Překvapivost rozhodnutí spatřují v tom, že v řízení nebyla prokázána ani osvědčena potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků ani obava z ohrožení soudního výkonu rozhodnutí. Obecné soudy podle názoru stěžovatelů nijak neodůvodnily, čím jsou naplněny zákonné podmínky pro vydání předběžného opatření. Zejména nevysvětlily, jak (a z jakého důvodu) by případný prodej spoluvlastnických podílů ze strany stěžovatelů třetí osobě ohrozil postavení vedlejšího účastníka. I v nedostatečném odůvodnění tak stěžovatelé spatřují porušení práva na spravedlivý proces.

8. Porušení práva na ochranu vlastnictví spatřují stěžovatelé ve skutečnosti, že jim obecné soudy znemožnily jakkoliv nakládat s jejich spoluvlastnickými podíly, a tím je nutí setrvávat ve spoluvlastnictví, a to bez dostatečného odůvodnění. Stěžovatelé předestřeli v řízení relevantní judikaturu vztahující se k projednávané věci, obecné soudy se jí však podle jejich názoru nezabývaly, respektive ji chybně interpretovaly.

Vyjádření účastníků řízení, vedlejšího účastníka řízení a replika stěžovatelů

9. Ústavní soud si vyžádal vyjádření účastníků řízení a vedlejšího účastníka řízení.

10. Obvodní soud pro Prahu 5 se k ústavní stížnosti nevyjádřil.

11. Městský soud v Praze se k ústavní stížnosti rovněž nevyjádřil.

12. Vedlejší účastník má za to, že ústavní stížnost je nedůvodná a měla by být odmítnuta jako zjevně neopodstatněná. Z vyjádření vedlejšího účastníka k ústavní stížnosti je patrné, že řada skutečností je mezi ním a stěžovateli sporná. Zejména vedlejší účastník na rozdíl od stěžovatelů tvrdí, že má soustavný zájem jejich spoluvlastnické podíly na nemovitých věcech odkoupit. Vedlejší účastník považuje judikaturu prezentovanou stěžovateli za nepřiléhavou, neboť se ve většině netýká předběžných opatření.

13. Ústavní soud zaslal vyjádření vedlejšího účastníka stěžovatelům k replice. V replice však stěžovatelé pouze polemizují se skutkovou verzí předestřenu vedlejším účastníkem, případně opakují argumentaci uvedenou již v ústavní stížnosti. Replika stěžovatelů tak nepřinesla nové skutečnosti či argumenty relevantní pro posouzení ústavní stížnosti a Ústavní soud proto nepovažuje za významné ji opakovat.

14. Ústavní soud si pro posouzení ústavní stížnosti vyžádal také soudní spis vedený u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 25 C 147/2021. Z obsahu spisu však zjistil skutečnosti uvedené již výše, které vyplývají z napadených rozhodnutí, ústavní stížnosti a vyjádření vedlejšího účastníka. Další, pro posouzení ústavní stížnosti relevantní skutečnosti Ústavní soud ze spisu nezjistil.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

15. Ústavní soud nejprve posoudil splnění podmínek řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnými stěžovateli a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelé jsou právně zastoupeni v souladu s požadavky zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

16. Po prostudování ústavní stížnosti, vyžádaného spisu a vyjádření vedlejšího účastníka řízení dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

IV. Vlastní posouzení Ústavního soudu

Obecně k přezkumu rozhodnutí o předběžných opatřeních

17. V posuzovaném případě jsou předmětem přezkumu rozhodnutí obecných soudů o nařízení předběžného opatření. Jak vyplývá z ustálené judikatury, Ústavní soud přistupuje k přezkumu rozhodování obecných soudů o předběžných opatřeních zdrženlivě. Předběžná opatření jsou totiž dočasného charakteru (nadto mohou být zrušena i postupem dle § 77 odst. 2 občanského soudního řádu), nezasahují do práv a povinností účastníků řízení konečným způsobem ani jimi není předjímán výsledek řízení ve věci samé [viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 802/19 ze dne 4. 6. 2019 (N 106/94 SbNU 297), bod 13; nález sp. zn. I. ÚS 3169/19 ze dne 31. 3. 2020, bod 21 a násl.]. K otázce způsobilosti předběžného opatření (jako opatření prozatímní povahy) zasáhnout do základních práv a svobod účastníků řízení se Ústavní soud v rozhodovací praxi (byť s jistou rezervovaností) vyjádřil tak, že tuto způsobilost vyloučit nelze.

18. Z dosavadní judikatury Ústavního soudu dále vyplývá, že podstatu přezkumu rozhodnutí o předběžných opatřeních může tvořit jen posouzení ústavnosti takového rozhodnutí, neboť posouzení vlastních podmínek pro vydání či zrušení předběžného opatření, které závisí na konkrétních okolnostech toho kterého případu, přísluší výhradně civilnímu soudu. Ústavnímu soudu tedy z hlediska ústavněprávního nikterak nepřisluší přehodnocovat názor obecných soudů stran důvodnosti návrhu na vydání předběžného opatření.

19. Vzhledem ke specifické povaze těchto rozhodnutí je Ústavní soud podrobuje pouze tzv.

omezenému testu ústavnosti. Při něm zkoumá, zda předběžné opatření mělo zákonný podklad (čl. 2 odst. 2 Listiny), bylo vydáno příslušným orgánem (čl. 38 odst. 1 Listiny) a není projevem svévole (čl. 1 Ústavy a čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny) [viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 802/19 ze dne 4. 6. 2019 (N 106/94 SbNU 297), bod 14; nález sp. zn. II. ÚS 3524/19 ze dne 17. 12. 2019, bod 13; nález sp. zn. III. ÚS 4072/17 ze dne 5. 11. 2018 (N 178/91 SbNU 217), bod 18]. Dle judikatury Ústavního soudu je důvodem pro zrušení rozhodnutí o předběžném opatření také "flagrantní porušení zásad spravedlivého procesu" [nález sp. zn. III. ÚS 1121/20 ze dne 11. 8. 2020, bod 13].

20. V této souvislosti Ústavní soud připomíná, že soudy se při rozhodování o návrzích na nařízení předběžných opatření - s ohledem na limitní lhůty pro rozhodnutí - nemohou vypořádat se všemi skutkovými tvrzeními účastníků ve stejném rozsahu a stejně důsledně, jako při rozhodování ve věci samé. Při rozhodování o takovém návrhu, kdy může rozhodnout bez jednání, provedeního dokazování i slyšení účastníků, se tedy soud zaměřuje na to, zda jsou splněny předpoklady pro nařízení předběžného opatření, a zda situace vyžaduje okamžité předběžné řešení, nikoliv na meritum věci.

21. Při rozhodování o předběžných opatřeních "musí být poskytnuta ochrana jak tomu, kdo o vydání předběžného opatření žádá, tak v rámci ústavních pravidel i tomu, vůči komu předběžné opatření směřuje [...]. Ochrana toho, proti komu má navrhované předběžné opatření směřovat, však nemůže dosáhnout takové intenzity, aby prakticky znemožnila ochranu oprávněných zájmů druhé strany" [viz např. již nález sp. zn. II. ÚS 221/98 ze dne 10. 11. 1999 (N 158/16 SbNU 171); nález sp. zn. IV. ÚS 189/01 ze dne 21. 11. 2001 (N 178/24 SbNU 327); nález sp. zn. III. ÚS 3363/10 ze dne 13. 7. 2011 (N 131/62 SbNU 59)]. Tyto závěry jsou přijímány rovněž komentářovou literaturou, podle níž "zásah do práv předběžným opatřením [...] musí být přiměřený navrhovatelem osvědčenému porušení jeho práv a právem chráněných zájmů, stejně tak musí být přiměřená i eventuální újma vzniklá z předběžného opatření dotčenému účastníkovi" [LEVÝ, Jiří. Komentář k § 74. In: SVOBODA, Karel a kol. Občanský soudní řád. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 367-368; srov. obdobně JIRSA, Jaromír. Komentář k § 74. In: JIRSA, Jaromír a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář. Kniha I. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 449; ČUHELOVÁ, Kateřina; PONDIKASOVÁ, Terezie. Komentář k § 74. In: LAVICKÝ, P. a kol. Občanský soudní řád (§ 1 až 250l). Řízení sporné. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 242, v nichž se odkazuje na závěry judikatury Ústavního soudu].

Aplikace na projednávaný případ

22. S ohledem na okolnosti nyní projednávané věci a na argumenty stěžovatelů je zřejmé, že základní otázka, kterou musí Ústavní soud posoudit, spočívá v tom, zda napadená rozhodnutí nebyla projevem svévole. Není totiž pochyb o tom, že přezkoumávaná rozhodnutí měla zákonný podklad (srov. ustanovení § 102 o. s. ř.) a byla vydána k tomu oprávněným orgánem (soudem).

23. Pojem svévole v ustálené judikatuře Ústavního soudu znamená extrémní nesoulad právních závěrů s vykonanými skutkovými a právními zjištěními, dále nerespektování kogentní normy, interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (příkladem čehož je i přepjatý formalismus), jakož i interpretace a aplikace zákonných pojmů v jiném než zákonem stanoveném a právně konsensuálně akceptovaném významu. Konečně svévolí může být i rozhodování bez bližších kritérií či alespoň zásad odvozených z právní normy [srov. např. nálezy sp. zn. III. ÚS 351/04 (N 178/35 SbNU 375) či II. ÚS 3524/19]. Zároveň lze za svévolí považovat extrémní porušení práva na spravedlivý (řádný) proces. Právo na spravedlivý (řádný) proces má totiž v podmínkách právního státu důležité postavení a jeho záruka patří k základním principům každé demokratické společnosti, neboť bez jeho garance by jakákoliv ochrana práv byla iluzorní [viz např. nálezy sp. zn. II. ÚS 2121/14 (N 182/74 SbNU 591) či II. ÚS 1847/16].

24. Z uvedeného vyplývá, že Ústavní soud považuje při rozhodování o předběžném opatření za klíčové dodržení veškerých zásad spravedlivého procesu, neboť sice dochází jen k "zatímní" úpravě poměrů, tato však v důsledku délky soudního řízení může trvat i poměrně dlouhé časové období. Jak je přitom uvedeno výše, i samotné předběžné opatření je způsobilé zasáhnout do ústavně zaručených práv nebo svobod, neboť se jím dočasně omezují práva osob, vůči kterým je namířeno, přičemž se jedná o rozhodnutí, které již nemůže být napraveno v návaznosti na konečné rozhodnutí o výsledku sporu.

25. Jeden ze základních rysů spravedlivého (řádného) procesu představuje požadavek na řádné odůvodnění. Pokud v rozhodnutí řádné odůvodnění chybí, zapříčiňuje to nejen jeho nepřezkoumatelnost, ale zpravidla také protiústavnost; nejsou-li totiž zřejmé důvody toho kterého rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 113/02 (N 109/27 SbNU 213)]. Nepřezkoumatelnost soudních rozhodnutí Ústavní soud považuje za důvod k jejich zrušení [srov. např. nálezy sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257), II. ÚS 1842/12 (N 154/70 SbNU 425) či sp. zn. III. ÚS 1836/13 (N 24/72 SbNU 275)].

26. Na základě výše uvedeného zhodnotil Ústavní soud nyní posuzovaný případ stěžovatelů, přičemž dospěl k závěru, že postupem městského i obvodního soudu došlo k porušení práva stěžovatelů na spravedlivý proces, a v důsledku toho i k porušení jejich práva na ochranu vlastnictví.

27. Městský soud v Praze odůvodnil splnění zákonných předpokladů pro nařízení předběžného opatření v bodech 23 a 24 napadeného usnesení. Městský soud však zdaleka ústavně konformním způsobem nevysvětlil, jak (a čím) byla prokázána potřeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků. Městský soud rovněž nijak logicky nevysvětluje, proč by byla ohrožena práva vedlejšího účastníka, pokud by stěžovatelé své spoluvlastnické podíly převedli na třetí osobu. Městský soud pouze přejímá tvrzení vedlejšího účastníka, neprezentuje však žádné své vlastní odůvodněné právní závěry. Uvádí, že: "V řízení byla prokázána snaha žalovaných převést své spoluvlastnické podíly na jakoukoliv osobu třetí, je-li odlišná od žalobce. V této skutečnosti spatřuje odvolací soud prokázanou potřebu zatímní úpravy poměrů účastníků." Ústavní soud však tomuto závěru nerozumí. Nepovažuje za logický závěr, že by převedení spoluvlastnických podílů stěžovatelů na třetí osobu (bez dalšího) ohrozilo postavení vedlejšího účastníka. Městský soud rovněž bez bližšího odůvodnění uvádí, že postavení stěžovatelů není nařízeným předběžným opatřením nijak ohroženo. Tomu však nelze přisvědčit, když obecné soudy nařízením předběžného opatření znemožnily stěžovatelům výkon jedné ze zásadních složek vlastnického práva, a to věc převést na jiného. I vzhledem k (tržní) hodnotě spoluvlastnických podílů stěžovatelů považuje Ústavní soud zásah do jejich vlastnických práv za významný. Rozhodně ho tak nelze odbýt prostým konstatováním, že jejich právní postavení zůstane nezměněno, jak to učinil městský soud. S ohledem na absenci logického a srozumitelného odůvodnění je tak napadené usnesení městského soudu třeba hodnotit v kontextu výše uvedených judikatorních závěrů jako svévolné.

28. Za svévolnou je třeba považovat také interpretaci provedenou městským soudem v té části, ve které se vyjádřil k (ne)existenci předkupního práva u spoluvlastníků. V bodě 23 napadeného usnesení městský soud uvádí, že: "Odvolací soud si je vědom té skutečnosti, že současný občanský zákoník již neupravuje předkupní právo spoluvlastníka, má však za to, že právo spoluvlastníka, který má zájem získat celou nemovitost, by mělo mít přednost před tím, aby ostatní spoluvlastníci prodali své spoluvlastnické podíly třetí osobě." Jak správně uvádí stěžovatelé, taková interpretace nemůže v ústavněprávním přezkumu obstát. Městský soud nemůže na jedné straně připustit, že již podle platné právní úpravy neexistuje předkupní právo spoluvlastníků, zároveň však v konkrétním případě, navíc bez bližšího srozumitelného a logického odůvodnění, takové předkupní právo de facto založit. Městský soud je při svém rozhodování vázán zákonem, který musí aplikovat a interpretovat ústavně konformním způsobem.

29. Ústavní soud s ohledem na výše uvedené shrnuje, že napadené usnesení městského soudu, kterým potvrdil předběžné opatření nařízení obvodním soudem, neobstojí v tzv. omezeném testu ústavnosti v jeho třetím kroku, neboť je projevem svévolného rozhodování.

V. Závěr

30. V dalším řízení bude nezbytné, aby městský soud znovu přezkoumal odvoláním napadené usnesení obvodního soudu a s ohledem na obsah odvolání podaného stěžovateli se zabýval zejména otázkou, zda vedlejší účastník prokázal nutnost zatímní úpravy poměrů účastníků řízení a zda by se s ohledem na skutečnosti, které osvědčil, zhoršilo jeho právní postavení, pokud by stěžovatelé převedli své spoluvlastnické podíly na třetí osobu.

31. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud tedy shledal ústavní stížnost stěžovatelů zčásti důvodnou a proto jí podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu zčásti vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu zrušil napadené rozhodnutí městského soudu. Ústavní soud zrušil pouze druhostupňové rozhodnutí Městského soudu v Praze, neboť má za to, že v řízení o odvolání lze vytýkané vady rozhodnutí odstranit a poskytnout ochranu základním právům stěžovatelů. Za takové situace je zrušení pouze druhostupňového rozhodnutí hospodárné a v zájmu rychlosti řízení. Protože zrušením napadeného usnesení městského soudu se ústavní stížnost stala nepřipustnou v části, v níž směřovala proti napadenému usnesení obvodního soudu [srov. náleze ze dne 14. 12. 2022, II. ÚS 1199/22 nebo náleze ze dne 9. 12. 2014 sp. zn. IV. ÚS 1085/14 (N 220/75 SbNU 475), bod 25], Ústavní soud ji v této části odmítl podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odměna advokáta](#)
- [Náklady exekuce](#)
- [Eutanázie](#)
- [Zvýšení důchodového věku](#)
- [Konsolidace veřejných rozpočtů; legislativní přílepy \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní soud a procesní pravidla](#)
- [Vzdělávání, náležitosti podání \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zákonný soudce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právo na soudní ochranu](#)
- [Překvapivá rozhodnutí, výživa nezletilého dítěte](#)
- [Průtahy v řízení](#)